

نقش مدیریت شهری در توسعه راهبردی گردشگری (مطالعه موردی شهر خرم آباد)

علیرضا شیخ‌الاسلامی^۱، ندا چمنگرد خرم‌آبادی^۲

^۱عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بروجرد، guplan@gmail.com

^۲دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی شهری دانشگاه آزاد اسلامی واحد بروجرد

چکیده

در چند دهه اخیر جایگاه صنعت گردشگری در اقتصاد جهان محسوس و از آن به عنوان یکی از ارکان توسعه پایدار شهری یاد می شود. در این میان گردشگری شهری دارای نیروی بالا در جذب گردشگران و به تبع آن جذب منابع مالی و فرصت‌های شغلی است. شهرها دارای جاذبه های گردشگری فراوان میباشند و همواره گردشگران زیادی را به سوی خود جذب می نمایند. هدف از نگارش مقاله حاضر، عمدتاً نقش مدیران شهر در توسعه صنعت گردشگری در شهر خرم‌آباد بر پایه مدل SWOT می باشد. سپس اهداف، راهبردها و اقدامات اجرایی به منظور استفاده از قابلیت‌ها و برطرف نمودن ضعف ها و محدودیت ها، پیشنهاد می شوند. روش تحقیق مورد استفاده براساس هدف از نوع توصیفی-تحلیل و براساس ماهیت پژوهش توصیفی-تحلیلی می باشد و روش گردآوری گردآوری اطلاعات به صورت میدانی و کتابخانه ای و اسنادی صورت گرفته است. یافته های پژوهش با استفاده از مدل SWOT با حجم نمونه ۳۰ نفر ساکنین و نخبگان و مدیران شهر خرم آباد می باشد. نتیجه بدست آمده نشان می دهد: جمع امتیاز ماتریس ارزیابی در عوامل داخلی (نقاط قوت و ضعف) ۲/۳۰ و عوامل خارجی (فرصت و تهدید) ۱/۴ می باشد که کمتر از ۲/۵ است که نشان دهنده غلبه نقاط ضعف بر قوت و غلبه نقاط تهدید بر فرصت ضعف و محدودیت مدیریت شهری صنعت گردشگری در شهر خرم آباد می باشد و در این حالت استراتژی حاصل این مدل در موقعیت تدافعی (WT) قرار دارد.

واژه های کلیدی

مدیریت شهری، گردشگری، گردشگری شهری، شهر خرم آباد،

مدل SWOT

طرح مسئله

امروزه مدیریت شهری در جهان تحول اساسی یافته است شهرها مدیریت می شوند تا بتوانند رفاه و آسایش ساکنان خود را تامین کنند مدیریت شهری دارای تشکیلات وسیعی است و نقش مهمی در موفقیت برنامه ها و طرح های توسعه شهری و هم چنین رفع نیاز جمعیت، جریان عبور و مرور در شهر، رفاه عمومی، مسکن، کاربری زمین، تفریح، فرهنگ، اقتصاد، تاسیسات زیربنایی و امثال آن ها بر عهده دارد (شیعه، ۱۳۸۲: ۴۷) هدف مدیریت شهری، ارتقای شرایط

کار و زندگی جمعیت ساکن، در قالب اقشار و گروه های مختلف اجتماعی و اقتصادی و حفاظت از حقوق شهروندان، تشویق به توسعه اقتصادی و اجتماعی پایدار و حفاظت از محیط کالبدی است مدیریت شهری باید برای شهر برنامه ریزی کند، فعالیت های شهری را سازمان دهد و بر فعالیت های انجام شده نظارت کند و حتی برای انجام بهینه امور انگیزه ایجاد کند (سعیدنیا، ۱۳۷۹: ۲۰) گردشگری شهری، یکی از مهم ترین و پیچیده ترین فعالیت های فضایی و مکانی انسان در جامعه شهری است، به نظر صاحب نظران، جهانگردی شهری یک فرصت بزرگ فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی برای کلان شهرها و مادرشهرهای جهانی به وجود می آورد که این فرصت نقش بسیار مؤثری در ارتقای کیفیت زندگی شهروندان در ابعاد مختلف می تواند ایفا کند. در واقع این صنعت در جامعه شهری به عنوان فعالیت چهارم زندگی شهرنشینی، بر اساس اختصاص دادن فضاهای خاص برای گذران اوقات فراغت و نیازهای مختلف تفریحی، میراثی، تاریخی و... امروزه نقش بسیار مهمی در ساختارهای فضایی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی به شکل مثبت و منفی از طریق رفت و آمد گردشگران داخلی و خارجی به خود اختصاص داده است (شربتیان، ۱۳۹۲) شهر خرم‌آباد در زمینه توسعه گردشگری تاکنون گامهای فرهنگی مفیدی برداشته است و هنوز با مقصد گردشگری شدن فاصله دارد. ساماندهی، زیباسازی و توسعه مناسب فضاهای شهری، بازسازی فضاهای مرده و اماکن تفریحی و هنری بستر مناسبی را در جهت توسعه گردشگری شهری به دنبال دارد به مقصد گردشگری تبدیل شود. مدیران شهر باید از برداشتن همین موانع کوچک شروع کنند و اگر خلأ قانعه عمل کنند می‌توانند در معرفی آثار قدم بزرگی بردارند و انتظار مقصد گردشگری شدن را در شهر خرم آباد داشته باشیم. شهر خرم آباد از نظر صنعت توریسم و گردشگری بسیار ضعیف می باشد و درآمدی از این صنعت نصیبش نمی شود از جمله مشکلات این شهر به عنوان مرکز استان و با سابقه تاریخی کهن متأسفانه، بدون امکانات توریستی تفریحی و حتی پارکینگ باقی می باشد عدم وجود هتل، رستوران، پارکینگ، و امنیت توریست می باشد. براین اساس شناسایی جاذبه های گردشگری در مناطق مختلف برای ایجاد و توسعه کانون گردشگری، توسط سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری ایران، در کلیه مناطق کشور صورت گرفته است. پژوهش حاضر به دنبال بررسی و سنجش متغیرهای ضروری عملکرد مدیریت شهری در رابطه با توسعه ی